

ישראל והמשחקים האולימפיים

סיגל וינטרוב

מטרות המשחקים

1. הגברת הרגשות הלאומיים בכל אחת מהמדינות החברות בתנועה האולימפית

2. כלי להאדרה פוליטית כגון פשיזם,

3. מתן במה לקבוצות שננקטה כלפיהן אפליה

► יש יותר מ-200 מדינות חברות בוועד האולימפי הבינלאומי, ביניהן ישראל.

► ישראל השתתפה לראשונה במשחקים האולימפיים בהלסינקי, 1952:

► <https://www.youtube.com/watch?v=-fcxaBl1uh0&t=31s>

הוועדים האולימפיים

לפני קום המדינה, שלושה ועדים בישראל ביקשו לקבל הכרה מהוועד האולימפי הבינלאומי:

הוועד האולימפי
של פלשתינה
(תנועת מכבי)

הוועד האולימפי
של הפועל

הוועד האולימפי
של פלסטין

ציוני דרך עד ההשתתפות הראשונה של ישראל

- ▶ 1930: הודיע יוסף יקותיאל על הקמתו של הוועד האולימפי של פלשתינה- אך לא קיבל אישור להשתתף במשחקי הקיץ בלוס אנג'לס בשנת 1932.
- ▶ 1933: הבקשה של יקותיאל לצרף את תנועת מכבי לוועד האולימפי לא אושרה.
- ▶ 1934: הוגשה בקשה נוספת והפעם הבקשה אושרה.
- ▶ 1932: תנועת ימק"א הנוצרית ביקשה אף היא להצטרף אך נענתה בשלילה כי היה את הוועד של פלשתינה.
- ▶ 1936: המשחקים האולימפיים בברלין- "עלי אפנדי" ראש הוועד החליט לא לקחת חלק במשחקים בגלל:
- ▶ א. הרמה הנמוכה של הספורטאים
- ▶ ב. אפליית היהודים בגרמניה והסכנה לקיומם

ציוני דרך עד ההשתתפות הראשונה של ישראל

- ▶ 1936: השתתפו בכל זאת יהודים שייצגו את ארצותיהם ואף זכו במדליות.
- ▶ 1944: בוטלו המשחקים בגלל מלחמת העולם השנייה.
- ▶ 1948 - המשחקים בלונדון: הקמת מדינת ישראל - ביטלה למעשה את קיומו של הוועד האולימפי של פלשתינה.
- ▶ 1948 - משחקי החורף בשווייץ: לא הייתה אפשרות לשלוח ספורטאים בגלל חוסר בתנאי אימון בארץ ישראל.
- ▶ 1951: בקשה של הוועד האולימפי של הפועל להיות חברים בוועד האולימפי נדחתה, כי היה כבר וועד שייצג את ישראל. אנשי מכבי והפועל, אחרי משא ומתן, הוכרו כוועד האולימפי של ישראל.
- ▶ 1952: ישראל השתתפה לראשונה במשחקים האולימפיים בהלסינקי (פינלנד).

מכבי מול הפועל

התקיים משא ומתן ארוך בין נציגי מכבי ונציגי הפועל.

בשנת 1951 נחתם הסכם פשרה בין נציגי שתי ההתאגדויות-
הסכם שאפשר את הקמתם של מוסדות הספורט בישראל
ואת הקמתו של הוועד האולימפי של ישראל.

לאחר מחאה של תנועת בית"ר, צורפה זו לוועד האולימפי
של ישראל, ובהמשך גם אס"א ואליצור.

ממאבק פוליטי לתחרויות ספורט

▶ הלנסינקי, פינלנד 1952:

▶ מדינות ערב ניסו לטרפד את השתתפותה של ישראל.

▶ השתתפו 26 ספורטאים

▶ הישגים- מקום תשיעי ליואב רענן בקפיצה למים

▶ מלבורן, 1956:

▶ תוכננה משלחת גדולה, אך בגלל "מבצע קדש" השתתפו שלושה ספורטאים בלבד.

▶ לבנון ועיראק החרימו את המשחקים, כי הותקפו על ידי ישראל, בריטניה וצרפת- ואמרו שזה מפר את השלום האולימפי

▶ רומא, 1960:

▶ השתתפו 23 ספורטאים, ללא השגים משמעותיים

▶ טוקיו, 1964:

▶ משלחת של עשרה ספורטאים- ללא השגים ממשיים

▶ מקסיקו, 1968:

▶ נבחרת הכדורגל העפילה לשלב רבע הגמר וסיימה במקום החמישי

מתחרויות ספורט למאבקים פוליטיים

1951

- הסכם לשלוש שנים בין מכבי להפועל שיקימו את האיגוד להתאחדות הספורט בישראל וכך התבטלו ההתאחדויות הנוספות.
- הסכם "הפיפטי- פיפטי" או "הפריטטי"- חלוקה שווה בין נושאי התפקידים בין מכבי והפועל.

1953

- ביטול ההסכם וצירוף תנועות בית"ר "אס"א" ואליצור ומתן רוב לנציגי הפועל גם בוועד האולימפי.
- מחאת "מכבי", תבעו שותפות הן בניהול והן בייצוג.

רצח בכפר האולימפי

מינכן 1972: רצח יא' הספורטאים ע"י ארגון "ספטמבר השחור"

<https://www.youtube.com/watch?v=bSroVH8On7o>

כינוס חירום דן בהמשך קיום המשחקים.

רה"מ דאז, גולדה מאיר, ביקשה להפסיק לאלתר את המשחקים הופסקו ליום אחד.

מדינות ערב עצבו את הכפר האולימפי מטעמי ביטחון.

בעקבות הרצח, הוועדה המארגנת של כל המשחקים האולימפיים הקדישה משאבים רבים לעניין הבטיחות והביטחון, גם כדי למנוע הישנות של אירוע שכזה. במשחקים שהיו אחרי, האבטחה הייתה כבדה.

חדשות מן העבר - "המשחקים האולימפיים": <https://www.youtube.com/watch?v=nEfk9oHUhd4>

כניעה מוחלטת ללחץ פוליטי

- ▶ 1976 – מונטריאול: ישראל ביקשה לאזכר את יא' החללים אך נתקלה בסירוב.
- ▶ 1977- מהפך פוליטי בישראל: הממשלה בראשותו של בגין התנגדה לקיום המשחקים במוסקבה בגלל עניין אסירי ציון.
- ▶ התקררות ביחסים בין ישראל למוסקבה- אך הוועד האולימפי יישר את ההדורים.
- ▶ ישראל ביחסי ספורט טובים עם דרום אפריקה, אך מבחינת ברה"מ זה היווה בעיה ולכן ישראל הקפיאה יחסיה עם דרום אפריקה.
- ▶ בעקבות הסכם השלום בין ישראל למצרים (1979), ברה"מ לא רצתה להזמין את מצרים למשחקים האולימפיים ב-1980. עם זאת, גרמניה וארה"ב איימו בהחרמת המשחקים.
- ▶ 1979- ברה"מ פלשה לאפגניסטן- מה שהביא בסופו של דבר לחרם של ארה"ב ובנות בריתה על המשחקים האולימפיים במוסקבה ב-1980. ישראל הצטרפה לחרם של ארה"ב על המשחקים במוסקבה וזה פגע ביחסים עם הוועד האולימפי הבינלאומי.
- ▶ 1984- לוס אנג'לס: חרם של ברה"מ על המשחקים (בעקבות החרם על המשחקים במוסקבה ב-1980).
- ▶ לישראל 33 משתתפים – ללא הישגים משמעותיים.

המשחקים האולימפיים הבאים

2000 - סידני

1996 - אטלנטה

1992 - ברצלונה

https://www.youtube.com/watch?v=YaVDJ_8PgcU

1988 - סיאול

2016 - ריו דה ז'נירו

2012 - לונדון

2008 - בייג'ינג

2004 - אתונה

הרשות השופטת

צמד השייטים האחים רן ודן טורטן, שהתחרו במפרשיות דגם 470, התחרו במקצה של יום כיפור, ללא ידיעת מנהלי המשלחת. כשהתברר לשר החינוך על כך, הוא השעה אותם לחמש שנים. האחים ערערו, זכו ואף קבלו פיצוי.

צמד השייטים יואל סלע ואלדד אמיר- היו קרובים לזכייה במדליה בדגם ההולנדי המעופף, אך מכיוון שאחד המקצים נפל על יום כיפור הם נמנעו מלהשתתף, וזכו רק במקום הרביעי.

<https://www.one.co.il/article/17-18/7,676,0,0/118976.html>

פלסטין

- ▶ 1993: פריצת הדרך בין ישראל לאש"פ (ארגון לשחרור פלסטין) הביאה להכרה של הוועד האולימפי הבינלאומי בוועד האולימפי של פלסטין
- ▶ השתתפו לראשונה במשחקי אטלנטה 1996

מדליות אולימפיות

אטלנטה 1996:

- גל פרידמן: מדליית ארד - גלישה

ברצלונה 1992

- יעל ארד: מדליית כסף - ג'ודו
- אורן סמדה: מדליית ארד - ג'ודו

אתונה 2004:

- אריק זאבי: מדליית ארד - ג'ודו
- גל פרידמן: מדליית זהב - גלישת רוח

סידני 2000:

- מיכאל קלגנוב - מדליית ארד - קיאקים

ריו דה ז'ניירו 2016:

- ירדן גרבי: מדליית ארד - ג'ודו
- אורי ששון: מדליית ארד - ג'ודו

ביוג'ינג 2008:

- שחר צוברי: מדליית ארד גלישת רוח

*לחצו על הטקסטים בעלי הקו התחתון לקישורים לסרטונים